7/5809

T.C.
DEVLET BAKANI VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

SAYI : B.02.0.001/ 310 28/2/2002
KONU :

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 06.02.2002 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02.-7/5809-13277/31657 sayılı yazınız.

Bursa Milletvekili Ertuğrul YALÇINBAYIR'ın, Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği ve tarafımdan cevaplandırılması tensip edilen 7/5809-13277 esas no'lu yazılı soru önergesine verilen cevap ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Devlet BAHÇELİ
Devlet Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

EK: 1- Önerge cevabı (6 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği : TBMM Başkanlığına
Bilgi : Başbakanlığa

7/5809

EK : BURSA MİLLETVEKİLİ ERTUĞRUL YALÇINBAYIR'IN YAZILI SORU ÖNERGESİ İÇİN HAZIRLANAN AÇIKLAMA NOTU

SORU 1 : 1996 yılından beri DPT Müsteşarlığı Türkiye'de ve Bursa'da kaç Bölge ve İl Koordinasyon Kurulu Toplantısına katılma gereği duymuştur?

CEVAP1 : Bölge ve il koordinasyon kurulları; Yıllık Programlarda yeralan ilke, politika ve tedbirler çerçevesinde kamu kuruluşlarının il ölçeğinde yürütülen projelerinin Program ilkelerine uygun şekilde ve belirtilen süre içinde gerçekleştirilmesi, üretim tesislerinin tam kapasitede verimli bir şekilde işletilebilmesi bakımından, gerekli koordinasyon ve işbirliğinin sağlanması ve Program uygulamasının il düzeyinde takibinde valilere yardımcı olmaktadır. İl koordinasyon kurulları Şubat, Nisan, Ağustos ve Kasım aylarında toplanmaktadır. Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, il koordinasyon kulları toplantılarına gerektiğinde katılarak koordinasyon sağlanmasına yardımcı olmaktadır.

İl koordinasyon kurulu toplantı tutanakları, her dönem için ayrı ayrı düzenlenerek Devlet Planlama Teşkilatına intikal ettirilmektedir. Böylelikle toplantılara katılım olamadığı hallerde illerde yapılan koordinasyon kurulu görüş özetleri ve kararları merkezde değerlendirilmekte, merkezi düzeyde koordinasyon ise sürekli bir çalışma özelliği taşımaktadır.

Belirtilen toplantılara katılımda meydana gelen aksamalar, harcamalarda tasarrufun gerekli oluşundan kaynaklanmaktadır.

Bununla birlikte, gerek bölgesel planların hazırlıklarında, gerek münferit il incelemelerinde, il koordinasyon kuruluna standart katılımcılardan başka, konu ile ilgili sivil toplum kuruluşları da çağırılarak görüş ve önerileri alınmakta ve değerlendirilmektedir.

Bu bağlamda; uygulamaları devam eden Güneydoğu Anadolu Projesi, Zonguldak-Bartın-Karabük Bölgesel Gelişme Projesi, Doğu Anadolu Projesi ve Doğu Karadeniz Bölgesel Gelişme Projesi çalışmalarında, bölge düzeyinde ve plan bölgesi içindeki iller düzeyinde, toplantılar düzenlenmekte, plan ve program hazırlık ve uygulamalarında katılımcı bir yaklaşım esas alınmaktadır.

Bilindiği üzere Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı bölgesel planlamaya özel bir önem vermektedir.

Bu çerçevede, Kalkınmada Öncelikli Yöreler ve Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerimizde, bölge ve il düzeyinde planlama çalışmalarına önem verilmiştir.

Bu kapsamda, 2000 yılı Ağustos ayında Devlet Planlama Teşkilatı koordinasyonunda uzman grupları tarafından Ağrı, Ardahan, Artvin, Batman, Bayburt, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Gümüşhane, Hakkari, İğdır, Kars, Mardin, Muş, Siirt, Sımak, Tunceli ve Van illerinde "İl İncelemeleri" gerçekleştirilmiştir.

Oluşturulan sekiz inceleme grubunun her birinde Devlet Planlama Teşkilatından 4 uzman yeralmış, ayrıca; Milli Eğitim, Ulaştırma, Tarım ve Köyişleri. Sanayi ve Ticaret Bakanlıkları ile KOSGEB'den uzmanlar, sekiz grubun her birine; Gümrük Müsteşarlığı uzmanları Erzurum, İğdır, Ağrı, Ardahan, Kars, Artvin. Batman, Şırnak. Hakkari ve Van illerimizdeki incelemelere, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı uzmanları ise Diyarbakır, Mardin, Batman ve Şırnak illerindeki incelemelere katılmışlardır. İncelemeler sırasında yapılan toplantılara ve 2000 yılı Eylül ayında, Erzurum, Hakkari ve Van'da yapılan geniş katılımlı toplantılara yöre illerinin Valileri, Belediye Başkanları, Kaymakamları, Meslek Odaları temsilcileri ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri katılmışlardır.

Diğer taraftan, 2001 yılı 19 Mart – 25 Mayıs tarihleri arasında, Erzurum ve Diyarbakır'da Geçici Çalışma Grupları oluşturulmuş, her biri Genel Müdür başkanlığında ve 5 uzmandan oluşan Geçici Çalışma Grupları Erzurum ve Diyarbakır merkez olmak üzere, bölge illerinde görev yapmışlar, bu arada İl Koordinasyon Kurulu toplantılarına katılım sağladıkları gibi geniş katılımlı çok sayıda toplantı düzenleyerek, Kalkınma Planlarının ilke ve hedeflerine uygun olarak hazırlanan bölgesel planların uygulamalarını ve yıllık program uygulama ve yeni programın hazırlık çalışmalarını yöre illerinde sürdürmüşlerdir. Erzurum Geçici Çalışma Grubunun görev alanı: Ağrı, Ardahan, Artvin, Bayburt, Bingöl, Bitlis, Erzurum, Erzincan, Gümüşhane, Hakkari, Iğdır, Kars, Muş ve Van illerini; Diyarbakır Geçici Çalışma Grubunun görev alanı ise; Adıyaman, Batman, Elazığ, Gaziantep, Kilis, Malatya, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak ve Tunceli illerini de kapsamıştır.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu ve Doğu Karadeniz bölgelerinde yapılan geniş katılımlı toplantılardan bazıları, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarı başkanlığında ve Müsteşar Yardımcısı ve ilgili Genel Müdürlerin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

Hazırlıkları devam eden Yeşilırmak Havza Gelişim Projesi, Ege Bölgesi ve Batı Akdeniz Bölgesi bölge planları için, belirtilen plan bölgelerinde yeralan illerimizde yapılan toplantılara katılım sağlanmakta, bu yörelerde yapılan çalışmalara destek olunmaktadır.

1996 yılından bu yana belirtilen kapsam ve yaklaşımlarla sürdürülen ve İl Koordinasyon Kurulu katılımcıları ile sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin de katılım ve katkı sağladıkları çok sayıda toplantılar dışında, 100 il koordinasyon kurulu toplantısına da katılım sağlanmıştır.

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca il düzeyinde yapılan çalışmalardan bazıları "İl Raporu" olarak yayımlanmakta, bazı il incelemeleri ise, teknik çalışmalarda değerlendirilmek üzere sınırlı sayıda çoğaltılmaktadır.

Nitekim, Devlet Planlama Teşkilatınca görevlendirilen bir uzman, 19-20-21 Ağustos 1999 tarihinde Bursa ilinde incelemelerde bulunmuş ve "Bursa ili Büyükorhan-Harmancık-Keles-Orhaneli İlçeleri İnceleme Raporu" hazırlanmıştır.

Bu çalışmalar sırasında Program uygulamaları da değerlendirilmiştir.

Ayrıca, Bursa ilinde 7.8.1998 tarihinde yapılan İl Koordinasyon Kurulu toplantısına katılım sağlanmış, 6.4.2001 tarihinde yapılması programlanan İl Koordinasyon Kurulu toplantısı için görevlendirilen uzmana, Valilikten toplantının ertelendiği duyurulduğundan katılım, sağlanamamıştır.

Bursa'da 15.3.1996 tarihinde Vali başkanlığında yapılan "Bursa 2020 Planlama Çalışmaları"na Teşkilatımızdan katılım sağlanmıştır.

SORU 2: DPT Müsteşarlığını kamu yatırımlarını koordinasyon ve izleme konusunda daha etkin hale getirmek için ne gibi tedbirler düşünüyorsunuz?

CEVAP 2: Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı halihazırda diğer alanlarda olduğu gibi kamu yatırımlarıyla ilgili koordinasyon ve izleme görevini de etkin olarak yerine getirmektedir. Yıllık kamu yatırım programlarının hazırlanması aşamasında, Yatırım Programı Hazırlama Esasları Genelgesinin Resmi Gazetede yayınlanmasını müteakip, her yıl Mayıs-Haziran aylarında kuruluşlara Yatırım Programı Hazırlama Esaslarını ayrıntılı olarak açıklayan bir kitapçık gönderilmektedir. Söz konusu kitapçıkta, projelerle ilgili geçmiş uygulamalar hakkında ayrıntılı bilgiler talep edilmekte, teklifler sektörel, bölgesel ve proje bazındaki öncelikler açısından değerlendirilmektedir. Bilahare, Ağustos ve Eylül aylarında yatırımcı kuruluş temsilcileriyle yapılan görüşmelerde projeler hakkında daha ayrıntılı bilgiler alınmaktadır. Bu arada kuruluşlar arasında koordinasyon da sağlanmaktadır.

Ekonominin bütünüyle ilgili makro büyüklüklerin belirlenmesi amacıyla Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Merkez Bankası ve uygulamacı kuruluşların katılımıyla gerçekleştirilen koordinasyon toplantılarını takiben, yatırım ve kamulaştırma ödeneklerinin bütçe türleri, sektörler ve kuruluşlar ve kısmen proje bazındaki dağılımı ile ilgili ayrıntılı bilgiler hazırlanmakta ve Ekim ayı içinde Bütçe Hazırlıkları kapsamında yapılan Yüksek Planlama Kurulu (YPK) toplantılarında görüşülmek üzere arz edilmektedir. YPK tarafından kabul edilen ve Bakanlar Kurulu tarafından TBMM'ye sevk edilen program ve bütçe tasarısı ile sektörel bazda belirlenen ödenekler; dış proje kredisi, dış harcama için gerekli özkaynak, iç harcama için gerekli ödenek ve toplam proje ödeneği olarak proje bazında dağıtılmaktadır.

Yatırım Programının Resmi Gazetede yayımlanmasını müteakip, il bazında ayrıştırılabilen projeler tasnif edilerek, "Yatırımların İllere Göre Dağılımı" DPT tarafından yayınlanmakta, başta milletvekillerimiz olmak üzere ilgili kişi ve kuruluşlara gönderilmektedir. Ayrıca, dış finansman gerektiren projelerle ilgili daha detaylı bilgilerin yer aldığı "Profiles of Turkish Public Sector Projects For Foreign Funding" yayını İngilizce olarak yayınlanmaktadır.

Yıllık Programların Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararları doğrultusunda kamu yatırımları DPT tarafından proje bazında üçer aylık dönemler itibariyle izlenmekte, projelerle ilgili dış kredi,

özkaynak ve toplam ödenekten yapılan nakdi harcama bilgileri toplanarak "Kamu Yatırımları Raporu" hazırlanmaktadır. Söz konusu raporda kamu yatırım harcamaları; bütçe türleri, sektörler, kuruluşlar, başlama-bitiş yılları, bölgeler ve iller, otoyol ve GAP projeleri bazında ayrıntılı tablolar oluşturularak değerlendirilmektedir.

Yıl içinde dış kredi, yedek ödenek, yatırımları hızlandırma ödeneği, özkaynak ve fon gibi kaynaklardan yatırımlara tahsis edilen ek ödenekler sürekli olarak izlenmekte ve yapılacak uygulamalarda dikkate alınmaktadır.

Yıllık Programların Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararları doğrultusunda Şubat, Nisan, Ağustos ve Kasım ayları olmak üzere yılda 4 kere gerçekleştirilen Bölge ve İl Koordinasyon Kurullarına DPT de katılarak koordinasyon sağlanmasına yardımcı olmaktadır. DPT ayrıca, Bölge Planlama çalışmaları kapsamında ilgili bölgelere gerek uzman gerek yönetici düzeyinde temsilciler ve çalışma gurupları göndererek ihtiyaçları ve sorunları yerinde tespit ederek koordinasyon ve izleme görevini yerine getirmektedir.

Yıl içinde gerekli her durumda ilgili kuruluşların bir araya getirildiği koordinasyon toplantıları yapılarak hızla uygulamaya geçirilmektedir.

Kamu projelerinin; geçmişteki uygulamaları, mevcut sorunları ve uygulama durumu gibi proje bazında daha ayrıntılı olarak izlenmesi ve izlemede ve koordinasyonda etkinliğin daha da artırılması için çalışmalar sürdürülmektedir.

Kamu yatırım uygulamasında etkinliğin sağlanması ve kaynakların daha rasyonel kullanımı için gerekli tedbirlerin alınması amacına yönelik olarak VIII. Plan hazırlıkları kapsamında "Kamu Yatırımlarının Planlanmasında ve Uygulamasında Etkinlik Özel İhtisas Komisyonu" oluşturulmuş, önceki planlardan farklı olarak bu konuya ayrı bir önem verilmiştir.

VIII. Planda ve 2002 Yılı Programında, proje planlama ve uygulama sürecini yönlendirmek üzere, proje fikirlerinin geliştirilmesi, yapılabilirlik etütlerinin hazırlanması, projelerin analizi, seçimi, uygulanması, uygulamanın izlenmesi ve tamamlanma sonrası değerlendirilmesi konusunda kurumlar ve birimler arası görev, yetki ve sorumlulukları tanımlayan, bütün taraflarca benimsenen bir Proje Döngüsü Yönetmeliği çıkarılacağı belirtilmiştir. Proje

Döngüsü Yönetmeliğinin hazırlanması yönündeki çalışmalar sürdürülmektedir. Böylece, hem kuruluşların kendi yürüttükleri projelerini, hem de DPT Müsteşarlığının bir bütün olarak veya tek tek projeler bazında kamu yatırım projelerini daha etkin olarak izlemesi ve değerlendirmesi için sistemli bir yapı oluşturulacaktır.